

PLAN MOT
KRÄNKANDE
BEHANDLING,
TRAKASSERIER OCH
SEXUELLA
TRAKASSERIER LÄSÅR
20/21

Ugglekolan 4-6

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	4
1.1	Följande verksamheter omfattas av planen	4
1.2	Skolans ansvar	4
1.2.1	<i>Plan mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier</i>	<i>4</i>
1.2.2	<i>Skyldighet att anmäla</i>	<i>5</i>
1.2.3	<i>Ansvar</i>	<i>5</i>
1.2.4	<i>Lagstiftning</i>	<i>5</i>
1.3	Rutin för arbete då elev kan ha/har utsatts för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier	5
1.4	Ansvarig rektor	6
1.5	Förankring av planen	6
2	Föregående läsårs arbete och beskrivning av nuläge	7
2.1	Delaktighet	7
2.1.1	<i>Elevers delaktighet</i>	<i>7</i>
2.1.2	<i>Vårdnadshavarnas delaktighet</i>	<i>7</i>
2.1.3	<i>Personalens delaktighet</i>	<i>7</i>
2.2	Resultat av föregående läsårs insatser och åtgärder	7
2.3	Beskrivning av nuläge	11
3	Analys och åtgärder för läsåret 20/21	14
3.1	Analys	14
3.2	Nya mål, insatser och åtgärder	15
4	Bilaga 1: Begrepp och definitioner	19
5	Bilaga 2: Diskrimineringsgrunder	21
6	Bilaga 3	24

Bilagor

Bilaga 1: Traditioner och återkommande verksamheter på Ugglekolan 2010/26

1 Bakgrund

1.1 Följande verksamheter omfattas av planen

Ugglekolan f-6 samt fritidshem.

1.2 Skolans ansvar

Alla elever har rätt att känna sig trygga i skolan. De ska aldrig behöva utsättas för kränkningar, det vill säga sårande eller förnedrande behandling, varken från lärare och personal på skolan eller från andra elever.

Skolan har ansvar att förhindra att elever behandlas illa och det regleras i skollagen och diskrimineringslagen. I dagligt tal brukar man kalla återkommande kränkningar för mobbing, men det är inte ett begrepp som används i lagstiftningen. Istället används begreppen kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier (se även bilaga 1 om begrepp och definitioner).

1.2.1 Plan mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier

På varje skola ska det enligt skollagen finnas ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling. Det målinriktade arbetet omfattar att främja, förebygga, upptäcka och åtgärda kränkande behandling. Varje år ska det upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka åtgärder man avser att påbörja eller genomföra det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska vara med i efterföljande års plan.

Enligt diskrimineringslagen ska skolan arbeta med aktiva åtgärder för att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund. Varje verksamhet ska ha riktlinjer som visar att sexuella trakasserier och trakasserier som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna inte accepteras. Varje skola ska också ha rutiner som dels klargör hur verksamheten ska agera om trakasserier påstås ha inträffat, dels anger vem den som anser sig trakasserad ska vända sig till och vem som ska ansvara för att händelsen eller påståendena utreds.

De sju grunderna för diskriminering:

- Kön
- Könsidentitet eller könsuttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

För skolorna i Lunds kommun väljer vi att ha en samlad plan mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier. Det är viktigt att all personal och även eleverna och deras vårdnadshavare känner till planen.

1.2.2 Skyldighet att anmäla

En lärare eller annan personal på skolan som får veta att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier i samband med verksamheten ska anmäla detta till rektorn. Rektorn är skyldig att anmäla det till huvudmannen. När det gäller kränkande behandling är huvudmannen skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i de fall kränkande behandling konstaterats, vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

1.2.3 Ansvar

Huvudmannen, i detta fall Lunds kommun, har det yttersta ansvaret för att skollagen och diskrimineringslagen följs. I Lunds kommun har huvudmannen delegerat dessa ansvarsområden till respektive skolas rektor.

För verksamhet som avses i skollagens 25 kapitel (exempelvis öppen förskola och öppen fritidsverksamhet) och fritidshem som inte är integrerade med en skolenhet gäller plikten att anmäla kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier för den personal som huvudmannen utser.

1.2.4 Lagstiftning

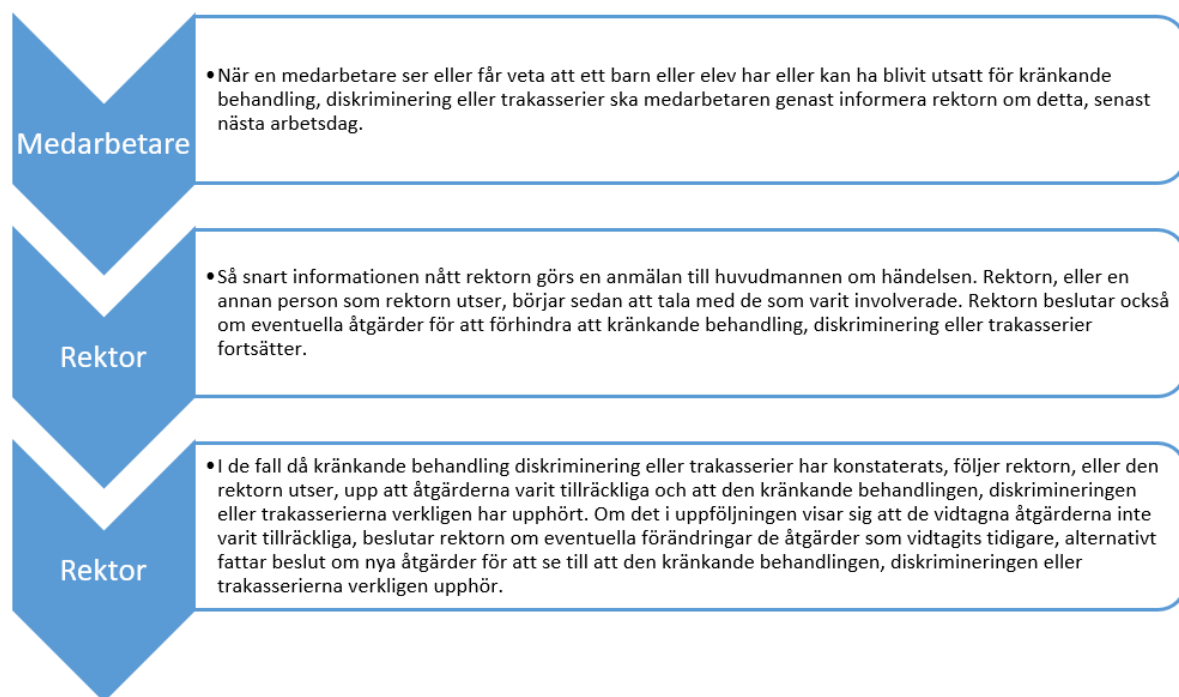
Lagstiftning som styr ovan beskrivna skyldigheter att arbeta mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier finns i:

- Skollagen kapitel 6, 6-10 §§
- Diskrimineringslagen kapitel 16, 18-20 §§

1.3 Rutin för arbete då elev kan ha/har utsatts för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier

Barn- och skolförvaltningen har tagit fram en förvaltningsgemensam rutin som används när skolan fått veta att en elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier av en annan elev eller av personal. I dessa fall ska personalen informera rektor omgående i enlighet med 6 kap 10 § skollagen, eller 2 kap 7 § diskrimineringslagen (anmälningsplikt). All personal inom förvaltningens olika verksamheter omfattas av bestämmelserna.

Rutinbeskrivning när ett barn eller en elev upplevt sig utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier:



1.4 Ansvarig rektor

Rektor Lars Lundgren

1.5 Förankring av planen

Ugglekolans plan mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier går i genom med alla medarbetare och i arbetslagen vid APT då den är fastställd.

Vårdnadshavare kan ta del av planen via skolans hemsida. På Forum för samråd diskuteras innehållet i planen.

När planen är fastställd går planen igenom med eleverna. På elevrådet följs olika insatser i planen upp i enlighet med vårt årshjul.

2 Föregående läsårs arbete och beskrivning av nuläge

2.1 Delaktighet

2.1.1 Elevers delaktighet

F-6

Alla elever deltar i följande:

- Trygghetsvandringar
- Trivselenkät
- Sociogram
- Skolenkät

Fritidshem:

Alla elever på fritidshemmet deltar i följande.

- Trygghetsvandring
- Trivselenkät

2.1.2 Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavare inbjuds till delaktighet i Forum för samråd, två gånger per termin. Där diskuteras de olika främjande och förebyggande åtgärder som finns i planen.

Vårdnadshavares synpunkter dokumenteras och tas med i det fortsatta arbetet.

Resultat av trygghetsvandring och sociogram tas upp, och vårdnadshavare ges möjlighet att komplettera bilden eleverna har redogjort för.

2.1.3 Personalens delaktighet

I varje arbetslag utvärderas genomförda insatser och arbetet följs upp löpande under läsåret. Tillsammans analyseras resultat av kartläggningar samt diskuteras åtgärder för att förbättra eventuella svaga punkter.

Under vårterminen involveras alla medarbetare i utvärdering av årets plan samt analys av främjande och förebyggande åtgärder, vilket utgör grunden för nästa läsårs plan.

2.2 Resultat av föregående läsårs insatser och åtgärder

Främjande insatser och åtgärder läsåret 19/20:

- Gemensamma aktiviteter för att främja gemenskap på skolan
- Planerade rastaktiviteter
- Schemalagt värdegrundsarbete
- Gemensam planeringstid för värdegrundsarbete

- Fadderverksamhet
- Könsneutrala toaletter
- Normkritiskt förhållningssätt vid val av innehåll och texter i undervisning
- Med hjälp av stickor/app fördela taltid
- Matsalen erbjuder specialkost
- Gemensamma aktiviteter anpassas så att alla kan delta
- Normkritiskt förhållningssätt vid val av aktiviteter och utflykter
- Aktivt arbete med att anpassa lärmiljöer så att de blir tillgängliga för alla
- Arbeta enligt årscykel med den fysiska lärmiljön
- Lärmiljö och material som passar alla

Fritidshem

Fritidshemmet har material och aktiviteter som kan tilltala alla. Aktiviteterna anpassas också med exempelvis bildstöd och valmöjligheter för att tydliggöra för eleverna. Personalen på fritidshemmet upplever att de lägger vikten på att alla kan vara med oavsett förmågor i stället för att lägga vikten på genus. På fritidshemmet pågår kontinuerliga diskussioner kring bemötande och personalen bemöter eleverna utifrån deras perspektiv. De har tittat på "Stopp min kropp" och svt:s "Pinsamt". Vid traditioner som jul, påsk osv. erbjuds aktiviteter så att alla kan vara delaktiga. Under året genomfördes också "lek över gränser". På mellanmålen har specialkost erbjudits.

Det som återstår att genomföras är pedagogiska aktiviteter i rastboden. Personalen vill göra en trygghetsvandring då trivselenkäten visar en viss otrygghet och de vill veta vad och var. Det återstår mer arbete med lärmiljöerna. Förutom specialkost behöver också individuellt anpassad kost serveras på mellanmålen.

Effekter av insatserna är att det är hög trivsel på Uggleskolans fritidshem, dock kan vi se en viss otrygghet enligt ovan. Trivselenkäten visar att:

- 97% av eleverna trivs på fritidshemmet
- Alla elever har minst en kompis på fritidshemmet
- Det finns en elev som inte känner sig trygg på fritidshemmet
- 10 % av eleverna tycker inte att alla behandlas lika på fritidshemmet

Insatserna har lett till att det är mindre konflikter och mer rörelse, aktivitet och utmaningar på fritidshemmet. Mer åldersöverskridande lekar bland eleverna. Personalen märker att det finns en större acceptans av normbrytande beteende hos våra elever och att det bemöts positivt av andra elever. Att titta på "Stopp min kropp" och "Pinsamt" har lett till att eleverna blivit nyfikna och frågar mer vilket leder till diskussioner.

F-3

Gemensamma aktiviteter har genomförts. Miljödag, grillning på skolgården, vinterrundan och tokdagen. Fadderverksamhet har genomförts. Pedagogerna äter med eleverna, främst sin egen klass, i matsalen och när de är rastvärd är de med elever från alla klasser. Fredagsdiscot har genomförts och alla elever från klasserna f-3 har någon gång deltagit. I det normkritiska arbetet har läromedel granskats innan det använts. Om läromedel är enligt normen så tänker lärarna på att addera information kring exempelvis sexuell läggning. En temavecka har genomförts i sex- och samlevnad. F-klassen arbetat med ett material om barnkonventionen. Åk 1 har arbetat normkritiskt kring yrken och försökt tilltala eleverna med namn istället för kön. Åk 2 har haft sex och

samlevnadstema som arbetsgruppen "normer, sex- och samlevnad" tagit fram. Åk 3 har arbetat med "stopp min kropp". Då det gäller att fördela ordet har pedagogerna använt stickor men också arbetat med olika gruppkonstellationer för att öka och variera talutrymmet. Pedagogerna överväger noga kring val av undervisning och aktiviteter så att alla elever kan delta. Exempelvis vid besök i kyrka har annan aktivitet erbjudits och/eller kontakt med vårdnadshavare tagits. Specialkost och individuellt anpassad kost har erbjudits. I klassrummen har lärmiljön anpassats på olika sätt utifrån klassernas behov. Alla klasser har tillgång till Inläsningstjänst och Polyglutt. Läromedel och material har anpassats efter elevernas behov. Elevers val har genomförts både i homogena och åldersblandade grupper.

Det som återstår att genomföra är att arbeta med fadderverksamhet inom skolämnen, förbereda inför fadderskap samt ha avslutning med faddrarna. Vidare återstår att arbeta för att eleverna ska våga prata med alla som är rastvärdar, även de som inte arbetar i den egna klassen. Variera fredagsdiscot med andra aktiviteter, träna på att ta rörelsepaus även under arbetspass. Oftare ifrågasätta och problematisera könsstereotypiska bilder eller texter man möter i undervisningen tillsammans med eleverna samt addera information om vilka kön som kopplas till olika aktiviteter och sätt att vara. Arbeta med de elever som oftast inte vill säga något om man drar deras namn på stickan. Möjliggöra att använda stickor när arbete sker i åldersblandade grupper. Fortsätta arbetet med ett tillåtande klimat där olikheter är en tillgång. Fortsätta göra medvetna val i aktiviteter så att alla kan delta oavsett religion. Använda delaktighetsmallen och dokumentera anpassningar i Unikum samt uppdatera dem när de ändras.

Insatserna har lett till att det är goda relationer mellan eleverna. Eleverna uppskattar fadderverksamhet och det är en god stämning på skolan. Det är goda relationer mellan elever och vuxna och många vet vem de vuxna är som man inte träffar i klassen. De temaarbeten som genomförts har varit uppskattade och pedagogerna upplever att eleverna gärna diskuterar normer och värden. Fler elever vågar prata inför andra och säga vad de tycker och tänker. Eleverna i åk 3 uppger att alla får lika stort talutrymme. Inga elever har kränkts på grund av sitt könsuttryck, tex hur hår eller kläder ser ut. Alla elever kan delta i de undervisningsaktiviteter som ordnas. Individuell anpassad kost har gjort att eleverna orkat med skoldagen och alla har chans att äta sig mätta och ha energi under hela dagen. Grupperna har ett tillåtande klimat och eleverna är delaktiga i undervisningen.

4-6

De gemensamma aktiviteterna på skolan, som tokdag, vinterrunda och miljödag har genomförts. Elevers val har också genomförts och då har de äldre eleverna haft möjlighet att vara i lågstadiet och förskoleklass om så önskats. Fadderverksamhet har varit i samband med skolans gemensamma aktiviteter. Under hösten hade eleverna på rasterna möjlighet att göra en quiz varje vecka. I åk 4-6 har personalen i åk 5-6 haft gemensam planering och genomförande av värdegrundsarbete. Personal i åk 4 har gjort det till viss del när det funnits möjlighet. Personalen i åk 4-6 strävar ständigt efter ett normkritiskt förhållningssätt vid bemötande av elever. I SO undervisningen kompletteras läromedel som brister med annat material. Lärarna i SO har också arbetat ämnesövergripande tillsammans med musiken kring genus och media. När NO-undervisningen har sex- och samlevnad används material med brett synsätt angående

detta. Att fördela ordet med hjälp av stickor används till och från i klassrummen. Gemensamma aktiviteter anpassas så att alla kan delta, matsalen erbjuder specialkost och vid skolavslutningar är personalen noga vid val av låtar och lokal. Skolan arbetar varje läsår med att se över lokalerna och anpassa dem till samtliga elever. Alla elever har tillgång till inläsningstjänst och de som behöver det har tillgång till olika typer av hjälpmedel.

Det som återstår att genomföra är planerade rastaktiviteter. Det har inte funnits någon ansvarig och eleverna visade under läsåret svalt intresse.

Insatserna har lett till en ökad vi-känsla på skolan då eleverna i skolans gemensamma aktiviteter och fadderverksamhet lärt känna varandra bättre. Andelen elever som uppger att de inte trivs på rasten har ökat. Det kan ha ett samband med att inte rastaktiviteterna blivit av i den mån vi önskat. Trivselenkäten visar att eleverna inte tycker att pojkar och flickor behandlas lika och har olika mycket talutrymme. Pedagogerna tycker svaren är svåra att analysera och vill fundera på hur vi kan ställa frågorna bättre nästa år. Det känns också svårt att mäta effekter av det normkritiska förhållningssättet. En hög andel elever menar att det inte finns någon på skolan som blir retad pga sin funktionsvariation. Trivselenkäten visar att 25% av eleverna inte trivs i skolan.

Förebyggande insatser och åtgärder läsåret 19/20

- All personal reagerar och agerar när de uppmärksammar olämpligt språkbruk
- Aktivt och förebyggande värdegrundsarbete
 - Färre antal elever kränkta verbalt
 - Färre antal elever kränkta via internet

Fritidshem

På fritidshemmet har personalen arbetat intensivt för ett bättre språkbruk och även inkluderat vårdnadshavarna i det arbetet. Värderingsövningar med fokus på att våga prata och vara delaktig har genomförts. Personalen har också arbetat aktivt med att rotera elever och personal mellan fritidsavdelningarna med syfte att skapa relation mellan alla elever och personal.

Alla insatser är genomförda och det som återstår är att fortsätta diskussioner tillsammans med eleverna utifrån situationer som uppstår. Effekterna av arbetet är ett bättre språkbruk i åk 3. Vårens trivselenkät visar att 97% av eleverna trivs på fritidshemmet men 28% på fritidshemmet någon gång blivit utsatta för fula ord så de blivit ledsna.

F-3

I F-3 har de haft kontinuerliga samtal om hur man är en bra kompis. De har också när tillfälle getts haft diskussioner om språkbruk. Vuxna har reagerat omedelbart vid oönskat språkbruk. Värdegrundsarbete har genomförts kontinuerligt och vid behov har man gett enskilda elever stöd för att minska konflikter.

Insatserna är genomförda. Tät vuxennärvaro bland elever har lett till att konflikter kunnat stoppas direkt. Överlag upplever personalen ett bättre språkbruk bland eleverna, dock visar trivselenkäten att en hög andel elever i f-3 trivs i skolan. Dock visar trivselenkäten att en hög andel (50% i åk f-1 och 25% i åk 2-3) har blivit utsatta för fula

ord som gjort dem ledsna.

4-6

Personalen har haft samtal med mindre grupp med elever om jargong och språkbruk. I SO har de arbetat med samtalsfrågor och samtal om språkbruk. De har arbetat med filmerna "Berätta för mig (om gruppptryck, mobbing och förtryck) , "Om det var du" och " Värsta bästa nätet". Vidare har de haft värderingsövningar med dilemma och språkinventering i åk 4. I åk 6 har de också arbetat med "No Hate".

Det som är kvar att genomföra är att bestämma om vi ska använda oss av "Sila Snacket" som kommit upp som ett förslag på arbete.

Trivselenkäten visar att 6% av eleverna ofta fått höra fula ord och 21% ibland. Personalen i åk 4-6 upplever att det är ett svårt område och arbetar i motvind när det gäller att arbeta med språkbruk beroende på influenser på olika håll. Andelen elever som säger sig ha skrivit kränkande kommentarer har minskat vilket kan tyda på en mer medvetenhet tack vara vårt värdegrundsarbete. Dock har istället andelen elever som fått kränkande kommentarer till sig ökat med 8.3%. Det kan bero på att frågan är ställd öppen så dessa elever behöver inte gå på vår skola. Det kan också bero på att elever ibland tar illa vid sig utan att sändaren har förstått det.

2.3 Beskrivning av nuläge

Genomförda kartläggningar:

- Sociogram
- Trygghetsvandring
- Trivselenkät
- Skolenkät

Sociogram är genomförda i alla klasser och i direkt anslutning till samt utifrån resultaten planerar ansvariga klasslärare förebyggande insatser. Det finns inget sammanställt resultat, på skolnivå, från de undersökningarna.

Trygghetsvandringen visade att yngre elever är rädda för äldre elever när de är samtidigt på olika ställen i skolan och på skolgården. Främst gäller det i korridorer, i biblioteket, utanför matsalen och på bandyplanen. Fotbollsplanen upplevs som en otrygg plats då det ofta blir bråk där. Enligt de yngre eleverna blir det oftast bråk om

kojor och det är för få rastvärdar i skogen. Vidare upplever eleverna att det är dåliga lås på vissa toaletter.

Trivselenkäten visade följande:

Fritidshem

- 97% av eleverna trivs på fritidshemmet
- Alla elever har minst en kompis på fritidshemmet
- Det finns en elev som inte känner sig trygg på fritidshemmet
- 28% har någon gång blivit utsatta för fula ord så att de har känt sig ledsna
- 10 % av eleverna tycker inte att alla behandlas lika på fritidshemmet

F-1

- 77% av eleverna trivs bra eller ganska bra i skolan.
- 90 % eleverna trivs med kompisar i skolan.
- Alla elever i f-1 har minst 2 kompisar i skolan
- 17% av eleverna är ibland rädda i skolan
- 50% har någon gång blivit utsatta för fula ord så att de har känt sig ledsna
- 55% har blivit slagna
- 32% har blivit tvingade av en kompis att göra något de inte vill i skolan
- På rasten trivs många - 90%
- 27 % av eleverna tycker inte att pojkar och flickor behandlas lika
- Det är 8-10% av eleverna som blir retade (ungefär samma för de olika diskrimineringsgrunderna)

2-3

- 90 % trivs bra eller ganska bra i skolan
- 92% av eleverna trivs med sina kompisar
- Alla elever har minst 1 kompis i skolan
- 25% har blivit utsatta för fula ord som gör dem ledsna
- 58% har blivit slagna en gång eller flera
- 20 % har blivit tvingade av en kompis att göra något de inte vill i skolan
- Ca 3% blir retade utifrån de olika diskrimineringsgrunderna
- 9% av eleverna tycker inte att man får vara som man är.

4-6

- 75% trivs med att gå i skolan
- 12 % trivs sådär med kompisarna i skolan
- Det finns en elev som inte har någon bra kompis i skolan
- 10% är rädda ibland eller ofta
- 30% ha blivit utsatta för fula ord
- 41 % har blivit slagna 1 gång eller mer
- 13 % har blivit tvingade av en kompis att göra något de inte vill i skolan
- 10% av eleverna trivs ej på rasterna
- 16,5% av eleverna tycker ibland eller aldrig att vuxna lyssnar på dem (23 st)
- 30% tycker att lärarna är rättvisa ibland
- 33% tycker att man kan få hjälp ibland av en vuxen, 4 % inte alls
- 18% av eleverna är trygga ibland
- 25% av eleverna tycker inte att pojkar och flickor behandlas lika

- 16% av eleverna tycker inte att pojkar och flickor har lika mycket talutrymme på lektioner
- 25% tycker att det är pojkarna som har mest talutrymme

Skolenkät

Under vårterminen 2020 gjordes en skolenkät med fokus på skolarbete och delaktighet. Framöver kommer den att sammanföras med trivselenkäten till en gemensam enkät. Skolenkäten visar att en stor andel elever (20-30%) inte tycker att skolarbetet är roligt eller så intressant att man blir nyfiken och vill lära sig mer. Siffrorna gällande studieron på lektionerna är inte tillfredsställande. En hel del elever tycker att andra elever stör ordningen på lektioner, främst på mellanstadiet.

3 Analys och åtgärder för läsår 20/21

3.1 Analys

Kartläggningsmetoder

Resultaten från trivselenkäten visar siffror som förvånar oss. Elevernas upplevelser stämmer inte överens med personalens bild av hur det är på skolan och inte heller med antal kränkingsanmälningar som lämnats in. Trivselenkäten ger inte tillräckligt underlag för våra främjande och förebyggande insatser. Skolan och fritidshemmet behöver därför utveckla sina frågeställningar i enkäten och komplettera med elevintervjuer. Även trygghetsvandringarna behöver utvecklas. Anmälningarna om kränkande behandling behöver sammanställas, synliggöras och arbetas med på ett mer strukturerat sätt som en del i det förebyggande arbetet.

Trygghet och trivsel

Trygghetsvandringen visar att många yngre elever är rädda för äldre elever på olika ställen i skolan och på skolgården. Eleverna tycker också det är för få rastvärdar i skogen. Även fotbollsplanen är ett ställe där det har varit otryggt och bråkigt. En del elever upplever att det är tråkigt på rasterna och att det inte finns något att göra.

Det är hög trivsel på fritidshemmet, 97% trivs bra. I F-6 är trivselen lägre, 80% av eleverna trivs bra eller ganska bra i skolan. Många elever trivs med sina kompisar, 90 %.

En hög andel elever, i alla åldrar, uppger att de någon gång har blivit slagna, vilket förvånar oss. I vissa årskurser är det mer än hälften av eleverna som uppger detta. Frågan i enkäten otydligt ställd och inte riktad till att enbart gälla för skolan (*Har du någon gång blivit slagen?*), vilket gör att resultatet inte är lika tillförlitligt. Vi blir ändå nyfikna på varför det är så många elever som uppger att de blivit slagna och vill därför fördjupa oss i området gällande fysiskt våld på skolan. Är det något vi missat? Hur kan vi kartlägga på ett bättre sätt? Behöver vi se över våra rutiner och dokumentation kring hot och våld?

Vi vill utveckla arbetet med fadderverksamhet i skolämnena och skapa ökad tillit mellan elever och personal då vi märkt att en hel del av våra yngre elever inte vågar be om hjälp av personal de inte känner.

Skolenkätens resultat visar att många elever inte upplever skolans undervisning som intressant, roligt eller att den väcker lust till att vilja lära sig mer. Den visar också att upplevelsen av studiero i klassrummen, främst på mellanstadiet, inte är så bra som vi anser att den bör vara och den behöver därför förbättras. Ovanstående resultat från skolenkäten kan också vara bidragande orsaker till att elever uttrycker att de inte trivs i skolan.

Sammanfattning

- Det finns en relativ hög andel elever som trivs i skolan, men utifrån skolans förutsättningar är våra siffror inte tillfredsställande. Vi vill **ha ökad trivsel bland våra elever** i skolan.
- På fritidshemmet är trivselen väldigt god, men vi vill utveckla **trygghetsvandringen på fritidshemmet och fortsätta arbetet med att**

utveckla lärmiljöerna.

- Vi behöver utveckla arbetet med **organiserade rastaktiviteter samt se över rastvärdsskap och rastvärdschema.**
- För att få ett bättre underlag för analys behöver de **kartläggningsmetoder** vi använder oss av se över och förbättras.
- Vi vill fördjupa oss i området gällande **fysiskt våld** på skolan. Är det något vi missat? Hur kan vi kartlägga på ett bättre sätt? Behöver vi se över våra rutiner och dokumentation kring hot och våld?

3.2 Nya mål, insatser och åtgärder

Mål	Aktivitet	Förväntat resultat	Metod för utvärdering
Skolan ska ha ett gott klimat där alla känner sig trygga	Gemensamma aktiviteter/traditioner (se bilaga 3)	En trygg skolmiljö, minskad känsla av otrygghet tillsammans med äldre elever.	Skolenkät
	Samarbete mellan fritidsavdelningarna	Ökad trygghet och trivsel	Skolenkät
	Fadderverksamhet	Ökad gemenskap, minskad känsla av otrygghet tillsammans med yngre/ äldre elever.	Skolenkät
	Elevers val	Ökad gemenskap, minskad känsla av otrygghet tillsammans med äldre elever.	Skolenkät
	Rastbod med pedagogstyrda aktiviteter.	Ökad trygghet och trivsel på rasterna. Aktiva raster där alla kan delta utan att behöva fråga.	Skolenkät
	Pedagoger arbetar aktivt för att skapa relationer med alla elever under raster och matsituationer	Stärkta relationella band mellan elever och vuxna på skolan.	Skolenkät
	Fredagsdisko i f-3	Främja gemenskap	Samtal i arbetslag och med elever. Skolenkät
Främja likabehandling oavsett kön, könsidentitet/könsuttryck eller sexuell läggning	Normkritiskt förhållningssätt i bemötandet av elever	Vidgat genusperspektiv.	Skolenkät
	Normkritiskt förhållningssätt vid val av läromedel, vid språkbruk och val av aktiviteter.	Vidgat genusperspektiv	Skolenkät
	Könsneutrala toaletter	Minskat fokus på könstillhörighet.	Skolenkät, trygghetsvandring.

Mål	Aktivitet	Förväntat resultat	Metod för utvärdering
	Fördela ordet i klassrummet/på fritidshemmet medvetet på olika sätt, exempelvis med hjälp av stickor eller app.	Jämlikhet i fördelning av taltid.	
	Temavecka i sex och samlevnad i årskurs f-3. I åk 4-6 är sex och samlevnadsundervisningen integrerad i undervisningen.		Samtal i arbetslagsmöte
Främjande arbete utifrån religion eller annan trosuppfattning	Gemensamma aktiviteter anpassas så att alla kan delta.	Tillgänglig utbildning	Skolenkät
	Matsalen erbjuder specialkost	Tillgänglig utbildning	Skolenkät
	Normkritiskt förhållningssätt vid val av aktiviteter och utflykter	Tillgänglig utbildning	Skolenkät
Främjande åtgärder avseende funktionsnedsättning.	Matsalen erbjuder individuell anpassad kost.	Tillgänglig utbildning	Skolenkät
	Aktivt arbete med tillgänglig lärmiljö och kompensatoriska hjälpmedel	Tillgänglig utbildning	Skolenkät. Samtal i arbetslag och elevintervjuer.
	Arbete enligt årscykel med den fysiska lärmiljön	Ökad tillgänglighet	Skolenkät, samtal i arbetslag och elevintervjuer.
Elevernas trivsel på Uggleskolan ska öka (Förebyggande arbete)	Rörelsepaus för gruppen vid behov	Ökad trivsel i förskoleklass	Skolenkät, samtal i arbetslag och elevintervjuer.
	Utspridda arbetsplatser för eleverna	Ökad trivsel i förskoleklass	Skolenkät, samtal i arbetslag och elevintervjuer.
	Kompislek - 20 minuter med slumpad klasskompis	Ökad trivsel i förskoleklass	Skolenkät, samtal i arbetslag och elevintervjuer.
	Pedagogerna bär rosa västar så att barnen ser var pedagogerna är	Ökad trivsel i förskoleklass	Skolenkät, samtal i arbetslag och elevintervjuer.
	Fadderverksamhet	Ökad trivsel i förskoleklass och åk 2	Skolenkät, samtal i arbetslag och elevintervjuer.
	Ständig närvaro av en vuxen, både ute och inne	Ökad trivsel i förskoleklass	Skolenkät, samtal i arbetslag och elevintervjuer.
	Lappar med olika färger för vilken ljudvolym som ska råda	Ökad trivsel i åk 1	Skolenkät, samtal i arbetslag och elevintervjuer.
	Hörselekåpor	Ökad trivsel i åk 1	Skolenkät, samtal i arbetslag och elevintervjuer.
	Skärmar	Ökad trivsel i åk 1	Skolenkät, samtal i arbetslag och elevintervjuer.
	Pauser	Ökad trivsel i åk 1	Skolenkät, samtal i arbetslag och elevintervjuer.
	Samtalstid med enskild elev t.ex under halvklasslektioner	Ökad trivsel i åk 1	Skolenkät, samtal i arbetslag och elevintervjuer.
	Lärpar (byter partner efter en period)	Ökad trivsel i åk 1	Skolenkät, samtal i arbetslag och elevintervjuer.
	Samarbetsövningar	Ökad trivsel i åk 1	Skolenkät, samtal i arbetslag och elevintervjuer.

Mål	Aktivitet	Förväntat resultat	Metod för utvärdering
	Stjärnlektioner	Ökad trivsel i åk 2	Skolenkät, samtal i arbetslag och elevintervjuer.
	Ljudskyltarna	Ökad trivsel i åk 2	Skolenkät, samtal i arbetslag och elevintervjuer.
	Hjälpmedel såsom skärmar, hörselkåpor och studieplatser	Ökad trivsel i åk 2	Skolenkät, samtal i arbetslag och elevintervjuer.
	Lekvärd på förmiddagsrasten	Ökad trivsel i åk 2	Skolenkät, samtal i arbetslag och elevintervjuer.
	Rastboden	Ökad trivsel i alla årskurser	Skolenkät, samtal i arbetslag och elevintervjuer.
	Låg- och mellanstadiet har olika raster	Ökad trivsel i åk 2	Skolenkät, samtal i arbetslag och elevintervjuer.
	Zoner på skolgården för rastvärdar	Ökad trivsel i åk 2	Skolenkät, samtal i arbetslag och elevintervjuer.
	Avlösning	Ökad trivsel i åk 2	Skolenkät, samtal i arbetslag och elevintervjuer.
	Morgonen 5 min prat.	Ökad trivsel i åk 3	Skolenkät, samtal i arbetslag och elevintervjuer.
	Lugn start med tyst läsning.	Ökad trivsel i åk 3	Skolenkät, samtal i arbetslag och elevintervjuer.
	Ljudnivåer. Olika för olika aktiviteter- färgade lappar. Arbeta enskilt, par och grupp.	Ökad trivsel i åk 3	Skolenkät, samtal i arbetslag och elevintervjuer.
	Enskilda rörelsepåuser efter eget behov. Taktila hjälpmedel, hörselkåpor, skärmar, ståplatser, bollar, balansplattor mm.	Ökad trivsel i åk 3	Skolenkät, samtal i arbetslag och elevintervjuer.
	Kompisraster- dra stickor.	Ökad trivsel i åk 3	Skolenkät, samtal i arbetslag och elevintervjuer.
	Olika gruppkonstellationer vid arbete. Byte av platser både i klassrum och matsal	Ökad trivsel i åk 3	Skolenkät, samtal i arbetslag och elevintervjuer.
	Kompisraster. Film från Ur. Avsnitt Vara vänner- diskutera kompidilemman.	Ökad trivsel i åk 3	Skolenkät, samtal i arbetslag och elevintervjuer.
	Elevdelaktighet i aktiviteter.	Ökad trivsel i åk 3	Skolenkät, samtal i arbetslag och elevintervjuer.
	Enskilda samtal/mentorstid vid behov.	Ökad trivsel i åk 3	Skolenkät, samtal i arbetslag och elevintervjuer.
	Uppmärksamma vad studiero är.	Ökad trivsel i åk 4	Skolenkät, samtal i arbetslag och elevintervjuer.
	Göra eleverna mer delaktiga och beslutande kring hur vi vill ha det i klassrummet.	Ökad trivsel i åk 4	Skolenkät, samtal i arbetslag och elevintervjuer.
	Förslag på att markera tydligare var kön börjar	Ökad trivsel i åk 4	Skolenkät, samtal i arbetslag och elevintervjuer.
	Lyfta orsaker till oro i matkön in gården med eleverna.	Ökad trivsel i åk 4	Skolenkät, samtal i arbetslag och elevintervjuer.
	Värdegrundstema kring normer och relationer till varandra	Ökad trivsel i åk 4	Skolenkät, samtal i arbetslag och elevintervjuer.
	Ipad endast som	Ökad trivsel i åk 5-6	Skolenkät, samtal i arbetslag och

Mål	Aktivitet	Förväntat resultat	Metod för utvärdering
	arbetsredskap.		elevintervjuer.
	Resurser på rätt plats	Ökad trivsel i åk 5-6	Skolenkät, samtal i arbetslag och elevintervjuer.
	Dela gruppen under förutsättningar att resurs och lokal finns	Ökad trivsel i åk 5-6	Skolenkät, samtal i arbetslag och elevintervjuer.
	Rastvärdarna ska se till att sprida ut sig och inte glömma bort att kolla till rastboden också.	Ökad trivsel i åk 5-6	Skolenkät, samtal i arbetslag och elevintervjuer.
	Se till att åk 5 inte går och ställer sig i kö till matsalen direkt kl 12. En del elever i åk 4 känner sig otrygga med det. Måla streck var kön börjar.	Ökad trivsel i åk 5-6	Skolenkät, samtal i arbetslag och elevintervjuer.
	Att hela personalstyrkan i 4-6 ska lära känna åk 4.	Ökad trivsel i åk 5-6	Skolenkät, samtal i arbetslag och elevintervjuer.
	Samma regler på hela mellanstadiet.	Ökad trivsel i åk 5-6	Skolenkät, samtal i arbetslag och elevintervjuer.
Kartläggningsmetoder som mäter det vi behöver ha reda på.	Trygghetsgruppen ser över de kartläggningsmetoder vi använder och utvecklar dem	Skolan får en bättre kunskap om nuläge avseende diskriminering och kränkande behandling på skolan.	Samtal i trygghetsgruppen och arbetslagen.
Tydliggjorda rutiner för hot och våld på skolan	Skolutvecklingsgruppen och elevhälsoteamet undersöker vilka som finns och om de behöver utvecklas.	Personalen har större kunskap om rutiner kring hot och våld.	Samtal i skolutvecklingsgruppen och elevhälsoteamet.

4 Bilaga 1: Begrepp och definitioner

Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program. En pojke nekas arbeta med pärlplattor pga sitt kön.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar eleven på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de barn/elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker elevens värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan).

Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel "kvinnliga", "homosexuella" eller "bosniska" egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad "blatte", "mongo", "fjolla", "hora", eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att barn/elev känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker elevens värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker elevens värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelande på sociala medier (till exempel Facebook).

Både personal och elever kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling.

Exempel på händelser som kan vara det som i lagen benämns kränkande behandling:

- Carl blir ofta kontaktad på nätet av elever på skolan. Där kallar de honom "pucko" och "tjockis". De har också lagt ut bilder av Carl på sociala medier. Bilderna har tagits i duschen efter gymnastiken.
- Lisa är stökig i barngruppen och vill inte lugna ner sig, pedagogen ger Lisa en örfil.
- Oliver har slutat fråga om han får vara med och leka på gården/rasterna. Han är hellre

ensam än att behöva höra de andra säga att han inte får vara med. Förskolans/skolans personal tror att Oliver är ensam för att han tycker om det. "Han är en ensamvarg", säger pedagogern. Oliver orkar inte förklara hur det egentligen ligger till.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när eleven, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

5 Bilaga 2: Diskrimineringsgrunder

Diskrimineringsgrunder

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man. Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier:

- Maria vill göra sin praktik på en målarfirma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet "Det är för hårt arbete för en tjej". [diskriminering]
- Pedro blir retad av kompisarna på förskolan för att han är den ende killen som valt att vara med i dansgruppen. [trakasserier på grund av kön]
- Några elever på skolan sprider ett rykte om Karin, att hon betar sig som en hora och hänglar med vem som helst. [sexuella trakasserier]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön. Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från "det normala". Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella. Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Jorge blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i förskolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. [trakasserier]
- Kim, som identifierar sig som intergender, söker upp skolkuratorn på sin skola för att tala om problem i familjen. Skolkuratorn ifrågasätter Kims könsidentitet och istället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara vad intergender betyder och innebär. [diskriminering]
- Alex, som klär sig i kjol och klänning, blir utföst av de andra tjejerna från skolans tjejtoalett eftersom de tycker att Alex är för mycket kille för att få gå in där. [trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- En förskola/skola med många barn/elever med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn vid antagning av nya barn för att inte få en alltför segregerad barngrupp. [diskriminering]
- Thomas, som är svart, får många kommentarer från de andra barnen/eleverna om sitt hår och sin hudfärg. Många vill ta och känna på honom. Personalen avfärdar honom med att "Ja, men du vet ju att du är annorlunda. Det är klart att de andra är nyfikna på dig. De

menar ju inget illa". [trakasserier]

- Maria är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Maria A, då svenska inte är hennes modersmål. [diskriminering]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför. Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Vincent, vars familj är med i Pingstkyrkan, blir ofta retad för det av några barn. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt. [trakasserier]
- Läraren nekar Leila att bära huvudduk på slöjden med motiveringen "Huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck". Det innebär att Leila utestängs från sin utbildning. [diskriminering]
- Rebecka är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- På skolavslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom särskoleklassen, som hon ropade upp som grupp. [diskriminering]
- Elenas pappa har en CP-skada. Hon blir arg och ledsen när andra barn/elever ropar "Din pappa är jävla CP." [trakasserier]
- Patrik, som har ADHD, blir utkörd från samlingen/klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar förskolan/skolan inte av situationen utan skickar hem Patrik med orden "ADHD-barn borde inte få gå här!" [diskriminering och trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning. Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning:

- Några elever i skolan brukar vara elaka mot Johanna på många olika sätt. Oftast kallar de henne "äckliga lebb". [trakasserier]
- Det har gått bra i förskolan/skolan för James tills hans två pappor kom på besök. Efter det har han svårt att få vara med och leka.
- James vill inte vända sig till sin pedagog eftersom pedagogen ser att de andra fryser ut honom, men inte gör något. [trakasserier]
- På skolan ordnas en avslutningsbal. Elin och Anna, som är ett par, får inte dansa den första uppvisningsdansen tillsammans. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd.

Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av

ålder. Skyddet gäller alltså även i förskolan/skolan. Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelser som kan vara trakasserier:

- Malte är ett år yngre än sina kamrater och blir ofta retad på grund av detta. [trakasserier]
- Agnes pappa är mycket äldre än de andra papporna i hennes barngrupp/klass. Hon blir sårad när de andra kamraterna skämtar om det. Hon har sagt ifrån att hon blir ledsen, men de fortsätter i alla fall. [trakasserier]

6 Bilaga 3